

LAKIALOITE 71/2007 vp

Laki perintö- ja lahjaverolain muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Lakialoite on rinnakkaisaloite hallituksen esitykselle perintö- ja lahjaverolain muuttamisesta (HE 58/2007 vp).

Aloitteessa ehdotetaan hallituksen esityksen pykäläehdotusten lisäksi rintaperillisille ja testamentin saajille määrätylle perintöveron maksulle asetetun määräajan pidennystä niissä tilanteissa, jolloin he eivät saa jakamattomasta pesästä varoja lesken hallintaoikeuden vuoksi. Aloitteen mukaan perintövero voitaisiin maksaa näissä tapauksissa viiden vuoden kuluessa ensiksi

kuolleen puolison kuolinvuotta seuraavan vuoden alusta lukien.

Lisäksi aloitteessa ehdotetaan hallituksen esitykseen sisältyvän 60 000 euron puoliso vähennyksen sijasta sen korottamista 100 000 euroon asuntovarallisuuden kohonneiden hintojen perusteella. Tällöin puolisoiden yhteisesti omistaman asunnon veroton raja nousisi hallituksen esityksen 160 000 eurosta 240 000 euroon, mikä vastaisi paremmin pääkaupunkiseudun asuntojen hintatasoa.

PERUSTELUT

7 §:n uusi 2 momentti (veronmaksulle asetetun määräajan pidennys). Koska perintö- ja lahjaverolain mukaan perintöverovelvollisuus alkaa perinnönjättäjän kuolemasta (5 §) ja siis ennen perinnönjakoa verottajan annettua perintöveropäätöksen, saattaa tilanne muodostua joissain tapauksissa rintaperillisille varsin epäoikeudenmukaiseksi, jos leski hallitsee koko pesää hallintaoikeustestamentilla tai perheen kotina käytettyä asuntoa asumisoikeuden nojalla useiden vuosien ajan, mutta perilliset eivät saa pesästä mitään varallisuutta.

Verot maksetaan tässä tapauksessa etukäteen perinnönjaon ajankohtaan nähden. Ehdotamme säännökseen uutta veronmaksulle asetetun mää-

räajan pidennystä siten, että jakamattoman pesän osakkaana olevat rintaperilliset ja testamentin saajat, jotka eivät saa lesken hallintaoikeuden vuoksi pesään kuuluvaa omaisuutta haltuunsa, voivat suorittaa heille määrätyn perintöveron viiden vuoden kuluessa ensiksi kuolleen puolison kuolinvuotta seuraavan vuoden alusta lukien.

Nykyisen perintö- ja lahjaverolain mukaan perintöverovelvollisuus alkaa perinnönjättäjän kuolemasta (5 §) ja ennen mahdollista perinnönjakoa. Voimassa olevan lain 7 §:n 1 momentin mukaan, jos saaja kuitenkin testamenttimääräyksen mukaan saa omistusoikeuden perittävään omaisuuteen vasta tiettyjen ehtojen täytyt-

tyä, perintöverovelvollisuus alkaa ehtojen täytyessä.

12 §:n 1 momentin 1 kohta (puolisovähennys).

Puolisovähennystä ehdotamme korotettavaksi hallituksen esittämän 60 000 euron sijasta 100 000 euroon.

Kun otetaan huomioon, että osituksen perusteella saatu määrä ei kuulu perintöverotuksen piiriin, perillisasemassa tai testamentisaajana olevan puolison olisi ehdotuksemme mukaan suoritettava veroa vasta, jos puolisoiden yhteenlasketun varallisuuden arvo ylittää 240 000 euroa. Nykyisin vastaava määrä on 20 400 euroa.

Hallituksen esityksen perustelujen mukaan pesäosuuksiin sisältyvien varojen koostumus vastanee pitkälti keskimääräistä kuolleisuusikää lähestyvän henkilön keskimääräistä varallisuutta. Tilastokeskuksen vuosia 2000—2004 koskevan varallisuustutkimuksen mukaan sellaisten kotitalouksien, joiden viitehenkilön (se kotitalouden jäsen, jonka henkilökohtaiset tulot ovat suurimmat) ikä oli yli 65 vuotta, varallisuudesta noin 60 prosenttia muodostui omasta asunnosta, 10 prosenttia vapaa-ajan asunnoista ja 8 prosenttia sijoitusasunnoista. Rahoitusvarallisuuden osuus oli runsaat 18 prosenttia, niistä talletuksia 10 prosenttiyksikköä ja arvopapereita 7 prosenttiyksikköä. Selvittelyn kohteena olivat asuntovarallisuus, kulkuvälineet, talletukset, osakkeet ja muut rahoitusvarat, sen sijaan yritysvarallisuudesta tietoja ei kerätty.

Tilastokeskuksen asuntojen hintaindeksin mukaan vuodesta 2000 koko maassa kerrostalohuoneistojen asuntohintaindeksi on kohonnut pisteluvusta 100 pistelukuun 147,8 vuoden 2007 II vuosineljänneksellä. Hinnat ovat nousseet vajaan seitsemässä vuodessa koko maassa 47 prosenttia. Samoin on tapahtunut rivitalohuoneistojen hintojen osalta. Koko maassa pisteluku (2000 = 100) on noussut pistelukuun 144,8 vastaavana aikana. Pääkaupunkiseudulla hintojen indeksinousu on ollut tätäkin voimakkaampaa (kerrostalot 100:sta 152,4:ään ja rivitalot 100:sta 149,9:ään). Pääkaupunkiseudulla asuntojen toteutuneet kauppahinnat kaksioissa ja kolmioissa ovat tällä hetkellä 3 000 euron kummankin puolen ja Helsingin ydinkeskustassa 3 000—6 000 euroa neliö. Esimerkiksi 3 000—3 400 euron neliöhintatasolla 75 neliön huoneisto maksaa pääkaupunkiseudulla 225 000—255 000 euroa (ks. <http://asuntojen.hintatiedot.fi>). Tähän hintatasoon nähden hallituksen esittämä puolisovähennyksen nosto 60 000 euroon on erittäin vaatimaton huojennus kotinsa omistavien puolisoiden perintöverotuksessa, koska silloin verottoman asunnon raja olisi 160 000 euron kohdalla.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

perintö- ja lahjaverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 12 päivänä heinäkuuta 1940 annetun perintö- ja lahjaverolain (378/1940) 7 b §, 11 §:n 1 momentti, 12—14 §, 16 §:n 2 momentti sekä 19 ja 21 §,
sellaisina kuin niistä ovat 7 b ja 12—14 § laissa 909/2001, 11 §:n 1 momentti laissa 1392/1995, 16 §:n 2 momentti laissa 318/1994 sekä 19 § mainituissa laeissa 1392/1995 ja 909/2001, ja
lisätään 11 §:ään, sellaisena kuin se on mainituissa laeissa 1392/1995, uusi 4 momentti, 7 §:ään uusi 2 momentti sekä lakiin uusi 19 a § seuraavasti:

7 §

Jakamattoman pesän osakkaana olevat rinta-perilliset ja testamentin saajat, jotka eivät saa lesken hallintaoikeuden vuoksi pesään kuuluvaa omaisuutta haltuunsa, voivat suorittaa heille määrätyn perintöveron viiden vuoden kuluessa ensiksi kuolleen puolison kuolinvuotta seuraavan vuoden alusta lukien (*veronmaksulle asetettun määrääjän pidennys*).

7 b ja 11 §
(Kuten HE)

12 §

Veronalaisesta perintöosuudesta saavat vähentää:

1) perinnönjättäjän puoliso ja henkilö, johon 11 §:n 3 momentin mukaan sovelletaan puolisoa koskevia säännöksiä, 100 000 euroa (*puolisovähennys*);

(2 kohta kuten HE)

(2 mom. kuten HE)

13, 14, 16, 19, 19 a ja 21 §
(Kuten HE)

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

Helsingissä 26 päivänä syyskuuta 2007

Paavo Arhinmäki /vas
Matti Kauppila /vas
Pentti Tiusanen /vas
Annika Lapintie /vas
Erkki Virtanen /vas

Mikko Kuoppa /vas
Esko-Juhani Tennilä /vas
Unto Valpas /vas
Claes Andersson /vas
Veijo Puhjo /vas